

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, literară-illustrată și „Tovărășia”, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2 an 4 coroane.
Pentru economi: numai 5 cor. pe an!
Pentru America doi dolari și jumătate pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 cor., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă
Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte
Manuscripte nu să dau napoi.

„Și nu s'a aflat nici un singur vînzător în tot neamul!...”

Cei-ce urmăresc spicurile istorice ce să publică în adausul nostru literar: »Foaia Interesantă«, vor fi avut ca și noi un prea plăcut simțămînt, cetind în numărul 12 (din săptămîna trecută) a acestei foie, scoaterea la iveală a faptului, că atunci cînd Mihai-eroul s'a hotărît să dea o pîrjoală păgînilor ce-l nelinișteau și îngenunchiau țara și i-o storceau și-o umileau, — cînd el a pregătit lovitura cumplită ce s'o dea păgînatății dușmane, deși toată suflarea românească din București, ba și încolo din țară, știa ce pregătește el păgînilor: *nu s'a aflat nici un singur vînzător în tot neamul românesc*, care să descopere Turcilor că ce li-să pregătește! Și așa planul a putut fi dus în deplinire în chip cum el, ocîrmuitorul, conducătorul politicii neamului, a dorit!

Ce bine cade sufletului aflînd de cutari izbînde mari în mișcările neamului, prin cele veacuri. Și acele izbînde le găsim numai atunci, cînd păturile largi ale poporului, s'au strîns cu credință în jurul celor mai luminați și cinstiți conducători ai lor, și cînd vînzători de neam n'au fost, cari să dea mîna pe ascuns cu dușmanul, ajutîndu-l a răpune pe frați!

Și marele Mihai multe izbînde mari a mai avut ca conducător al neamului românesc, deși stătea în fața unui inamic de care să cutremura toată Europa! Și a avut acele izbînde, tocmai fiindcă poporul îl urma cu însuflețire, asculta glasul lui

luminat și lupta și să jertfea pentru țintele mari spre cari îl chema luminatul său stăpîn!

Nu în fiecare vreme însă și la ori care neam să află Mihai-bravi! Dar de nu să află cîte-un singur erou ca el, — *află-să înse totdeauna grupe de frați luminați și chemați a fi conducătorii poporului*, și sfatul lor este cel puțin atît de temeinic și de chibzuit, ca cel al unui singur om, oricine ar fi acela!

Privind în jur de noi și la zilele noastre, vedem că și neamul nostru din această patrie să află iară chemat la luptă mare de cătră taberele potrivnice ale partidelor politice streine de partidul nostru românesc. Și noi avem să ne măsurăm cu războitorii acelor partide și grea luptă are să se dee între noi și ei!

Și vedem că cutezanții acestor tabere să vîră printre noi chiar și în cetățile noastre cele mai tari, în cercurile noastre cele mai curate, și în multe atari cetăți, ei ni-au și bătut aci la noi acasă!

De ce? Pentru-că n'a avut bietul nostru neam ferice a să putea mîndri naintea istoriei cu faptul cu care Marele-Mihai să laudă în legătură cu cea dintîi încăerare a sa cu păgînii: că: nici un vînzător de neam nu s'a găsit!

Numai acolo am fost (și suntem) bătuți, unde vînzătorii de neam să ridică dintr-ai noștri și dau mîna cu potrivnicii politici ai partidului nostru și ei îl ajută pe acela la biruință!

Căutați numai bine în jur

de voi peste tot locul, și vedeți de nu e așa!

Avem și noi Mihaiul nostru, eroul nostru conducător, care dacă nu stă într'o singură persoană, stă în sfatul luminat al celor mai buni ai noștri: e comitetul conducător național, a cărui îndrumări de le-om urma cu acea credință și supunere ideală, cu care oamenii lui Mihai l'au urmat pe el, — pîrliți cu totul, nu cu pară de foc, ci cu încheerea măreață a votărilor noastre în ziua războiului (a alegerii), s'ar duce o braznicii trimiși ai partidelor potrivnice, cari cutează să se vîre între noi și să cerce să ne smulgă dreptul nostru prin răpirea cărții de deputăție pe sama unui om al lor!

Iaca acum avem conchemat și marele sfat național la Sibiu. Aci va fi de față lamura neamului și hotărîrea ce acești fruntași vor lua, ar trebui să fie poruncă sfîntă pentru tot sufletul de Român!

Și dacă cu toții ne vom astringe în rînduri tari în jurul celor pe cari acel mare sfat ni-'i va numi ca stegari în fiecare cerc la alegeri, — și dacă vom fi așa de vrednici de memoria strămoșilor noștri de prin veacuri, ca și despre noi să se poate zice că: nici un vînzător de neam nu să găsi în tot neamul! — atunci mare va fi în ziua luptei, în ziua alegerii, nu numai bucuria noastră asupra biruințelor multe ce vom avea, ci cu mare laudă va fi vestită lumii purtarea acestor soldați naționali, a alegătorilor, lupta noastră mare!

Deșteaptă-te Române și așa simțește, așa gîndește, așa făptuește!

UNELE—ALTELE

Conferență Națională.

Pe Marți în 5 April (săptămîna viitoare) conducerea partidului nostru național român, a conchemat la Sibiu marele sfat al neamului zis: conferența generală electorală, sau Conferența națională, la care fiecare cerc de alegere în care să află și Români, își trimite 2 sau 3 aleși ai sei, delegați sau deputați pentru acest sfat național.

Precit știm din toate cercurile de alegători delegații aceștia au fost aleși în sfaturi locale ale fruntașilor noștri din partea locului, numindu-să ca trimiși ai cercurilor bărbații cei mai cu tragere de inimă pentru treburile noastre de obște naționale, și aceia, adunați în mare sfat, vor hotărî care trebuie să fie ținuta, purtarea, fiecărui Român în fața alegerilor ce vor urma în curînd. Iaca convocarea ce s'a făcut:

Convocare.

Alegătorii aparținători partidului național român, sunt invitați prin aceasta la **Conferența generală electorală** pe ziua de Marți, 5 Aprilie n. în Sibiu, sala »Gesellschafts-haus« la orele 10 a. m.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea conferenței generale.
2. Constatarea cercurilor electorale reprezentate la conferență.
3. Desbaterea asupra ținutei partidului în fața apropiatelor alegeri dietale.
4. Concluzii (hotărîri).

George Pop de Băsești,

Dr. T. Mihali. Dr. V. Lucaciu.

Nu mai încape pe îndoială, că acest mare sfat al fruntașilor neamului, va lua ca hotărîre a sa: *întrarea în luptă pe toată linia*, în toate cercurile în cari avem cît de cît nădejde de biruință!

Ba, precum frumoasă pildă ne dau frații din comitatul Tirnavei mici (vezi scrisoarea mai jos), chiar și în cercurile unde nu ne e dată puțința de a birui, steagul național va fi înălțat, ca să scoată la iveală că și acolo bat inimi românești!

Această conferență va statorni și aceea, că în care cerc, cine să fie candidatul oficios al partidului! Pe acela vor avea a-l sprijini apoi toți alegătorii noștri, și nu pe altul!

pentru arginții lui Iuda, să părăsască steagul neamului lor și să treacă pe partea contrară, ajutând să cadă aici deputatul românesc și să iasă unul maghiar.

E foarte mare cutezanță partidelor politice contrare nouă, dacă, precum au de gând, vor încerca și acum a ispiti acest popor.

Dacă noi Românii avem 250 de voturi mai multe decât toate voturile Ungurilor, Sașilor și toți neromânilor împreună. Și poporul de aici e deja atât de trezit la lumina cunoștinței de sine, că noi am avea curajul să luăm în cerc lupta cu nădejde de izbândă, chiar și atunci, când am avea numai 50 de voturi peste voturile lor.

Pe ce dar să razimă cei-ce cutează a păși aici cu gând de a trinti pe deputatul Românilor?

Ci-că nădăduesc a ne putea abate pe Români de peste Murăș, de pe Valea-Geoagiului.

Dar noi așa știm, că Românii de peste Murăș țin azi la neam și la mîndrul stegar național al acestui cerc, cu desăvîrșire tot atât de mult ca și Românii de dincoace de Murăș, și am putea pune rămaș pe aceea, că cu toate amenințările, cu toate încercările de a cumpăra suflete, contrarii deputatului nostru Dr. Vlad, nu vor putea prinde cu gîhțul mai mult ca unu din zece dintre Românii de peste Murăș! Ba nici atîta!

Și-apoi am vrea și noi să vedem, care ar fi azi ticălosul între Români, care să ridice piatra asupra dlui Dr. Aurel Vlad cel care nici-odată rușine nu ne-a făcut, ci numai cinste, cel care așa de mult a fost și e întrupătorul bărbăției în dietă și peste tot locul în lupta noastră națională, — să vie acum Românul și să i zică: nu te mai vreau, nu mai ești vrednic, ci azi vrednic e nu știu care Farkas Pișta sau cum îl chiamă pe adusul de vînturi cu care partidul maghiar guvernamental vrea să păsească contra dlui Dr. Vlad!

»Farkas« aduc ei în luptă, adică lup, cu gând că vor găsi mulți Români-capre, cari să se lase înghițiți de lupul lor.

Să nu uite numai cei-ce aduc lupul între noi, că noi avem în acest cerc în fiecare alegător nu o capră, ci un bun vîntor, care știe cu ce trebuie primit lupul! Și impresurat de harnici vîntori români, pare-mi-să că lupul partidului maghiar n'o să vadă calea pe unde s'o ia la sănătoasă! Inzădar l'or trage și Sașii noștri de coadă să stee numai pe loc, că mă tem că cel mult cu coada lui în mînă vor rămănea!

Obrăznicia agenților guvernului.

Cinstitul Român Ioan Limbean, cantor gr.-cat. în Vințul de jos, ne scrie, că el în repetite rînduri a fost ispitit de către Jidovii dela foaia „Lumina“, foaie scrisă de Salusimski evreiu ce a învățat românește în gimnaziul din Blaj, apoi s'a băgat slugă lui Kossuth și acum ministrilor de acum, ca să le scrie o foaie pe sama Românilor, în care să batjocurească pe toți bărbații politici români și toată politica românească!

Și scoate acum de cîtiva ani o mizerabilă de foaia zisă „Lumina“ prin care vrea Jidănașul să-mi lumineze el, vezi dta, pe Români în ale politice, și anume așa, că să se lase toți de politica românească și să se iee hordă proastă după chemările politicilor unguri, c'apoi o fi ferice de eil.

Această foaie ticăloasă guvernului Kossuth, și acum cest nou, o plătesc din banii țării și o trimit cu grămada gratis la Români, ca prin ea să le invenineze sufletele, să facă neînțelegere, zarvă între Români, — ca cu atît mai ușor să le poată sparge taberele și șirele de luptători.

Cine primește în casa lui această foaie și o cetește mereu, să trezește cu sufletul întors pe dos, gîndind și el unguerește, și ocărînd la politici români, ca la ceva răufăcători ai neamului. Că așa răsucesc ei mîntea celor ușori în judecată și fără multă cunoștință de lume și de treburi.

Prin Bihor sunt pline satele de otrava acestei foi. De aceea și gîndirea multor români de prin Bihor, e străină de gîndirea curată a poporului nostru de pe aiurea.

Și, iute, obraznicii cutează a cerca s'o răspîndească și mai departe, chiar pe aici prin Ardealul nostru. O trimit necerută, vine pe furis în casa omului, ca umbra păcatului negru!

Așa au trimis-o în repetite rînduri și cantorului Limbeanu din Vinț (și de sigur la sute de alți cantori prin țară), dar el totdeauna a respins-o, trimițîndu-o napoi. Să oprește cite-o vreme apoi iar încercă, încît omul să simte vătămă adînc în simțurile sale bune românești și ne întrebă ce să facă contra acestei ispite necinstite ce sa tot face cu el? Că a scris pe una: „Refuz! Vissza!, că e lumina iadului“, nu adevărată lumină!

E destul atîta: ori-ce număr îi vine. să nu rupă fășia de pe el, ci să scrie pe ea ce a scris acum mai nou, — și de ar da Dumnezeu să facă toți Românii ca bravul cantor dela Vinț!

Candidați naționali români în comitatul Tîrnavei-mici.

Din comitatul Tîrnavei-mici, primim dela un bun Român următoarea scrisoare cu luminate dorințe:

Comitatul Tîrnavei-mici este împărțit în trei cercuri de alegere.

Cercul din jos cu scaunul în Sînmărtin, și cercul din sus cu scaunul în Bălăușer, și apoi cercul orașului Ibașfalău.

Decînd avem constituția (cu formele de ocîrmuire de azi a țării, cu dietă și alegeri de deputați), nici-odată nu s'a pomenit vre-o luptă electorală în acest comitat.

După toate presemnele, la apropiatele alegeri, s'a isca o luptă crîncenă pentru toate trei locurile!

După știrile ce va avem, atît partidul național „al muncii“ (al guvernului Héderváry), precum și kossuthiștii, pun candidați.

Românii, cari în zilele trecute s'au organizat și ei peste tot comitatul, asemenea au hotărît că, deși sunt în minoritate (în cercul Ibașfalăului, chiar în număr neînsemnat, vre-o 16 Români 289 alegători), Românii vreau să lupte pentru candidatul național român, apărînd astfel cîntea steagului!

Precum aflăm, în constatarea comitetului comitatenz, s'au înțeles deplin și în privința persoanelor, cari au să fie candidate. Pentru

cercul de jos s'a hotărît candidarea avocatului Dr. Romul Boila din Diciosînmărtin, iar pentru cercul din sus, candidatura avocatului Dr. Alexandru Morariu din Ibașfalău. Pentru cercul Ibașfalăului s'a hotărît reținerea dela votare. Să așteaptă numai întărirea Conferenței dela Sibiu, ca lupta să se înceapă cu toată înverșunarea.

Nădăduim de pe acum, că toți Românii, din comitat, înțelegînd și pe aceia, cari dăunările au de zertat pe o clipă, mergînd și ei la adunarea de constituire a „partidului muncii“, își vor ști datorința mare de a apăra cîntea steagului!

Nădăduim cu atît mai virtos, că votul fiecărui Român dat la alegeri pentru candidatul național român, înseamnă arătarea dorinței că voim să trăim ca popor deosebit, alături de celelalte popoare din țară, și că așteptăm dela dieta viitoare împlinirea dreptelor noastre cereri, și, în urmă, înseamnă că aflăm de bună politica urmată de deputații naționaliști români, cari cu atîta bărbăție și lăpădare de sine au luptat în dieta unguerească pentru idealurile noastre naționale!

Așa ne scrie un însuflețit frate Român din comitatul Tîrnavei-mici, și suntem încredințați că graiul lui talmăcește simțămintele întregului popor român din acele părți.

Fie ca să nu să afle nici o oaie rătăcită, care să purceadă altfel la alegerile ce vor urma, decât în felul arătat în această scrisoare.

Mulți dintre oamenii mai puțin umblați în treburile mari ale neamului, ar putea să-și pună și-și vor și pune întrebarea:

— Bine, dar ce rost are să ne punem și noi candidați în cercuri, despre cari știm înaintea că avem să cădem în ele?

Pentru acești frați din popor, repetăm aci, pe scurt, îndemnul ce ne fac să punem candidați și în astfel de cercuri:

Intii și intii ca să dăm privilejiu Românilor celor buni a-și putea arăta românismul lor cel curat și neînduplecat! Căci doar în votul datsă oglindește sufletul celui ce îl dă! Și să arată prin el dorințele de care e încălzit acel suflet! Iar în voturile grosului alegătorilor să oglindește sufletul neamului întreg!

Cînd trec alegerile, să fac apoi numărări de voturi și să scoate la iveală, că uite Românii din numărul întreg de voturi ale lor, cite au dat pentru candidați naționali de cei curați și drepti ai lor, cite pentru

candidați unguri și cite pentru de cei slugoi stăpîniri (Burdea Șeghescu, și haita lor), cari și ei tot alături cu ungurii de viță au a fi socotiți. Și din numărarea asta trag ei încheerea, că e acest neam de oameni un neam bărbat, care să prețuește vrednicește, să trăiască și să se știe samă de el ca neam, ori e mai mult o ceată hodorogită de slugoi, pe cari îi poți mîna cu biciul încotro vrei, — și așa n'ai lipsă să știi samă de trebuințele lor naționale?

Tot cel-ce nu vrea să-și dea votul pe un candidat strein, ajută din partea lui ca lumea să vadă în neamul nostru un neam brav, vrednic, de viață! Ceialaltii, dinpotrivă.

Cînd, chiar și în cercuri unde nu avem nădejdea biruinței, punem totuși candidați naționali, dăm prin asta privilegiu alegătorilor de acolo a sporii numărul acelor Români cinstiți, cari prin votul lor vădesc în fața lumii bărbăția acestui neam!

„Și dacă nu biruim, — își zic acești vrednici frați, — dar voim să se știe că și noi trăim, voim să se știe, că și în noi bat inimi românești, voim să se știe, că și noi ne prețuim așa de mult votul, că nu-l dăm nici pe vagoane de aur, ca el să fie pus în cumpăna celor ce și-au necinstit neamul prin votarea lor rătăcită!

Peste tot locul să găsească oameni, cari își prețuesc votul ca aceea ce de fapt e: un cuvînt sfînt ca sfînta spovedanie și cuminecătură! Acestora li-să dă privilejiu a-și duce votul la alegere, ca și cum ar merge la spovedanie! Căci spovedanie înaintea D-zeului neamului este votarea la alegeri!

Iaca de ce, lucru foarte cuminte și drept au făcut fruntașii români din comitatul Tîrnavei-mici, cînd au hotărît a pune și ei candidați naționali, chiar și acolo unde n'au nădejde de biruință, ci o fac, cum zic ei, pentru a mîntui cîntea steagului, și pentru a mîntui liniștea sufletului în Românii cei buni, zicem noi!

Dee D-zeu ca după alegere să putem scoate la iveală, că toți Românii din acele cercuri s'au vădit pe sine de drepti și curați prin votul lor.

Adunarea dela A.-Iulia.

Azi în 29 Martie s'au ținut în Alba-Iulia, adunarea alegătorilor români din com. Albei-de-jos.

Cu indestulare sufletească și mândrie vestesc, că interesul Românilor pentru această adunare a fost peste nădejdea acelor, cari au mai luat parte la vre-o adunare românească în comitatul nostru. Rar să dai privilegiu când poți vedea adunați la un loc Români în așa număr mare. Deși adunarea a fost pusă pe oarele 11 a. m. deja de dimineață să puteau vedea prin piața orașului grupuri de Români, țărani din satele din apropiere, ba chiar și din cele mai depărtate colțuri a comitatului. Aci vedeai o grupă de bărbați în portul din jurul Abrudului, dincolo o altă grupă cu glugile despre cari să puteau cunoaște că sunt din comunele de pe malul stîng al Murășului. —

Ce era mai frumos de cît să-i vezi adunați în jurul preotului sau a învățătorului, care în frunte cu poporeni săi, să apropiuau cătră otelul „Europa“ unde a avut loc adunarea.

Nu pot trece să nu amintesc pe *bătrînul preot din Vințul-de-jos*. Cu părul și barba albă ca un patriarh încunjurat de 25 de poporeni, a venit ca de pildă preoților mai tineri, cari să cam tem să se arate...

Pe fața fiecărui Român să vedea un dor, o așteptare ce nu să poate descrie să audă iarăși cuvintele frumoase de îmbărbătare și însuflețitoare a iubiților deputați și conducători ai lor.

Sala, unde s'au ținut adunarea e mare, însă nu au fost în stare să cuprindă mulțimea de popor care a grăbit la cuvîntul de chemare, să fie de față și să-și arate dorințele față de viitor, să-și rostescă cuvîntul său de întărire și mulțumită față de iubiții lor deputați. Lacrămi de bucurie ne umpleau ochii auzind glasul bunilor țărani muncitori de toate greutățile vieții, glasurile cari veneau din inima curată și lipsită de toate prefăcăturile, strigînd iubiților deputați — de ocazată numai conducători. — „Dzeu să vă trăiască!“ „Dzeu să vă ajute!“ Cuvinte nu erau numai de pe buze, ci eșite din adîncul inimii!

După deschiderea adunării a luat cuvîntul dl Dr. Vajda, fostul deputat al Ighiului și în cuvinte frumoase au vorbit despre isprăvile guvernului Wekerle până la retragerea lui, a spus cum acest guvern blăstămat nu și-au împlinit făgăduința față de Coroană, cum a tras pe sfoară poporul! — Au descris starea politică, în care s'a obligat contele Hederváry că va împlini și obligămintele cu cari guvernul căzut au rămas dator. A spus că partidul național s'au bucurat auzînd acestea, dar a stat la Indoială față de bunacredința a făgăduitorilor și

obligămintelor guvernului Hederváry. La început s'a crezut că să va întoarce spre bine mersul trebilor politice, înse partidul a știut îndată ce va fi, când s'a ivit din nou contele Tisza și a făgăduit că va ajuta guvernul lui Hederváry. Dl Dr. Vajda a făcut apoi cunoscut conținutul vorbirilor lui Tisza la Oradea-Mare, la Arad, Segedin etc.

După dl Dr. Vajda au vorbit dl Dr. Vlad, fostul deputat al Orăștiei. Vorbirea-i frumoasă și însuflețită a făcut ca să înțeleagă toți ascultătorii planul ascuns al acelor, cari azi au puterea în mână și voesc a o ține mai de parte numai pentru sine-și!

La propunerea dlui I Teculescu, protopop s'a ales în fiecare cerc electoral din comitatul Albei-inferioare cîte 4 delegați cari vor fi trimișii cercurilor la conferința națională la Sibiiu.

Dl Rubin Patiția, pre lingă frumoasele-i cuvinte prin cari au îndemnat alegătorii că la alegerile viitoare să țină strîns fără teamă, cu bărbăție pre lingă candidații naționali, — a cetit planul de hotărîre ce să se iee în adunarea aceasta, hotărîrea s'a primit cu mare însuflețire.

Dl Dr. I. Maniu lămurînd mai pe larg conținutul hotărîrii ce e a să lua, au îndemnat alegătorii să țină totdeauna samă de cele auzite, să și-le întipărească fiește care în inimă, să le povestească fiecare întorcîndu-să la vatra sa, vecinilor ba și femeilor copiilor săi, tuturor celor cari au rămas acasă, ca să aibă toți cunoștința despre celea consfătuite aici.

Rostindu-să cuvîntul de închidere, în cea mai mare ordine s'au depărtat alegătorii, fiecare ducînd cu sine o inimă însuflețită și plină de dragoste cătră conducătorii noștri, lăsîndu-ne nădejdea că la alegerile viitoare cu siguranță o să învingă steagul dreptății, cu care în mână au luptat și până acum iubiții noștri deputați.

I. G.

350 de oameni arși de vii!

Toată floarea alor vre-o 3 sate, feciori și fete, arși în șura în care jucau!

O întâmplare fără păreche de înfiorătoare, au adus Paștile apusene pentru comuna Ökörító din comitatul Sătmarului.

Toată floarea satului, precum și preste o sută de feciori și fete veniți din satele vecine la nedeia mare din Ökörító, au fost în Dumineca paștilor apusene, arși de vii în sala de joc, o șură mare în curtea jidanului crișmar din sat.

Iacă povestea feroaselor întâmplări:

Ökörító e comună mare, cu peste 2000 locuitori, aproape toți Unguri reformați. Fiindcă și-au zidit biserică nouă cu mari cheltuieli, în fle-

care an dau cam două petreceri cu a căror venit să ajutore biserica la cheltuielile ce le-a avut. În acest scop au vestit că fac și acum, pe ziua de Paști, nedeie mare, la care au poftit familiile din loc și din satele vecine, cu invitări în scris. Ba, ca petrecerea să reușească mai bine, tineretul satului cutreerese în Dumineca Floriilor satele vecine, poftind pe feciori și fetele acelor să vie la nedeia cea mare dela Ökörító.

Petrecerea avea să se țină în șura cea largă, încăpătoare, a Jidanului, șură închisă între pereți pe scînduri, ca o casă.

În ziua de Paști iaca lume multă venea și din jur, roiuri de feciori și fete albeau cărările, venind voioși și cîntînd spre Ökörító, la nedeie, — ba la jalnica lor moartea!

Ci fiindcă la astfel de petreceri să îmbulzesc mulți și de-aceia, cari n'ar vrea să plătească taxă de intrare, arangiatorii au închis poarta cea mare a surii, și au prins-o pe dinafară cu rude de lemn înțepenate cu cue. Și au lăsat numai o intrare în sală, prin o ușă de rînd, largă cam de un metru, — ca tot cel-ce vrea să intre, să fie aci pus să plătească taxa de petrecere.

Sara pe la 6 a început să se adune lumea la locul de petrecere. Dela 6 până la 7 s'au tot adunat. Cei dela intrare abea răzbeau cu datul de bilete. Cei intrați în sală povesteau voioși și nu mai puteau de neastîmpăr să se înceapă odată jocul. Cele două bănzi începură pe la 7 ciasuri a-și încorda arcușurile, că lumea umpluse sala. Peste 500 de oameni, tot flăcăi, fete, și bărbați și femei în floarea vieții, umpluseră șura. Cinci lămpi mari cu petroleu luminau sala; una era chiar de-asupra intrării. Sala era împodobită cu lampioane de hirtie și pe de laturi pe pereți crengi uscate dela petrecerea trecută, cînd împodobiseră sala cu verdeață.

După 7 ciasuri s'a pornit jocul, cu o veselie mare. Tineretul să aprinse repede de focul jocului. Avea o voce bună de crezi că nu-i era a bună. Erau în joc și mulți soldați veniți acasă de Paști. Jocul dîntii a ținut acuși un ceas întreg, până cătră 8, că tinerii nu să mai săturau și nu lăsau pe țigani să încete.

După o mică pauză, începe al doilea joc. Ci în decursul acestui abia al doilea joc, pe la jumătate la 9 seara, iacă lampa cea de deasupra ușii, atinsă de ceva sau din altă pricină, pocnește una și să sparge, împroșcînd cu petroleu peretele de scînduri și crengile uscate de peste ea, cari îndată iau foc luminînd fiores intrarea!

Foc! Foc! — răsună spaimnătătoare vestea! Și focul să întinde repede ca prîjolul morții pe pereți dela o creangă uscată la alta și dela ele iau foc pereții de scînduri și poneva cea întinsă peste grinzi, ținînd loc de poditură. Iar dela plînză arsă, repede luă foc coperișul de trestie al șurei.

Într'o minută baraca era în val de flăcări și un fum gros umplu sala!

Toți izbăcniră în zbierete desnădăjduite, și deteră năvală asupra ușii, ca să iasă! Și poate chiar în această năvală le-a fost nenorocirea. Că s'au îndesat acolo, au sărit unii pe alții, fete slabe au căzut jos, călcate în picioare, altele și alții peste ele, și s'a înălțatorman de trupuri în ușă, închizîndu-o cu totul ieșire!

Iar în lăuntru flăcările pocneau și ardeau scîndurile uscate și toată șura era o flăcărie și din pod cădea jarul pe cei din lăuntru și să aprinse hainele pe feciori și pe fete și ei să mișcau arzînd, ca făclii vii, luptînd să scape și n'aveau pe unde! Poarta cea mare le-ar fi fost mîntuitoare, dar aceea fusese înțepenită cu blăni, și nimănui nu i-a venit în minte s'o desfacă repede, că fiecare își căuta sora, fratele, mama ori tata din sală! În un sfert de cias toată șura era o bobotăe, un rug grozav luminînd până departe în întunerecul nopții și arzînd pe acest rug fiores viețile tinere a alor acuși patru sute de oameni! Din lăuntru ei străbăteau în afară urletele și țipetele desnădăjduite a celor ce să luptau cu moartea înecați de fum și arși de foc, și să amestecau cu plînsurile și vătările cumplite a celor de din afară!

— Din 500 de inși ce să aflau în sală, vre-o 200 au putut eși pe ușa prea îngustă, iar 300 s'au înecat de fum și s'au ars de flăcări, și acolo pe locul de joc și-au găsit moartea cea mai feroasă din lume: a fi arși de vii!

— Din cei 200 de inși ce au răzbit a ieși afară, peste jumătate sînt și ei plini de răni grele, fete cu părul ars, feciori cu fețele arse și schilodite pe vecie! Și din ei mulți încă în acea noapte ori a doua zi de Paști au murit în chinuri cumplite!

— Doisprezece doctori din apropiere cu multe ajutoare de gendarmi pompieri și sanitari, au alergat la fața locului să dea ajutorul de lipsă. Dar puțin au mai putut da. 284 de trupuri moarte au numărat căzute în șură și arse scrum, iar din cei scăpați, în fiecare sfert de ceas le murea unul în mâni! Afară de cei căzuți în șură, atîta au murit a doua zi și din cei scăpați, că numărul morților a trecut în grabă de 350.

— Vederea în șura arsă ridica omului părul în cap! Grămezi uriașe, movile cît omul de nalte, zăceau trupurile celor morți unul peste altul, cei deasupra arși scrum, încât cînd voiau să-i ridice, li-să rupeau minile, picioarele, li-să sfărma tot trupul scrumit.

Numai puține trupuri s'au putut cunoaște care a cui a fost, cele mai de desupt în movila de morți, cari au rămas coperite de cei căzuți peste ei. Incolo nu să mai cunoșteau. Gendarmii au luat casă de casă ca să însemne din care casă cine lipsește, ca așa să poată da seamă de cei perți!

— Din cele două bănzi de lăutari, numai patru inși au scăpat, ceilalți acolo și-au găsit potopenia, cu lăuțile în mână și alături de cei pe cari mersese să-i desfăteze cu cintecele din grăitoarele lor instrumente.

— Din comuna vecină Ecse d, venise 93 de feciori și fete la nedeia din Ökörító. și numai zece din ei s'au mai întors acasă!

— Jalea singuraticelor familii, cine-ar putea-o scrie! Primarului satului, Potor János, i-au ars în nenorocita sală de joc, două fete mari, doi feciori, nevasta și mama-sa bătrână! Și cu ei alătura și el!

— Jalnică peste măsură e povestea nenorocitului econom Kálmár István. Din familia lui să afla în sala de joc aprinsă, fata cea mai mare măritată, cu tinerul său soț, ginerele lui Kálmár, și și două fete fecioare a acestuia! Nenorocitul tată a spart un părete și-a intrat să-și caute și scoată iubiții fii. Dar unde să-i afle în acel fund de iad cu fum, cu limbi de foc și cu zbierete și horcăiri de moarte?! Inecat de fum a ieșit iară afară de-a tras un suflu de aer curat, s'a băgat apoi a doua oară în bărcă arzătoare, după ființele așa scumpe sufletului său de tată! Nici a doua oară nu a dat de ele. A ieșit iar să răsuflă. Și a mers și a treia oară, și atunci — mers a fost; acolo s'a inecat și a ars și el cu cei iubiți ai seii..

— Economului Fülöp din comuna vecină Daroc, i-au ars acolo șase membri ai familiei!

— A doua zi de Paști și după aceea, ba și azi, era și e o groază să întri în acest sat, că departe în capul lui auzi plînsătele, bocetele, tînguirile desnădăjduite și sfâșietoare de inimi a celor rămași! Că mai toată casa își are mortul său.

— A doua zi de Paști, aflindu-se jalnică veste prin comunele vecine, s'a adunat la marginea satului tabără întreagă de cară din acele sate, venite să-și ducă pe nenorocii răposăți! Era o grozăvenie să vezi femeile rumpîndu-și părul și hainele de durere, că la ce drum li-au plecat feciorii ori fetele lor ieri, în ziua de Paști, de acasă, și la ce trebuie să vină ei acum! Că venise din tot satul 20—30 la joc, și abea s'au întors 2—3 din ei ca jalnici ducători de știre a morții!

— Locul nenorociri era încunghiat cu mii de oameni, toți cu părae de lacrimi în ochi, și plîngînd cu hohote, în căutarea celor perduți. O păreche de bătrîni și au cunoscut locul peririi fiului lor, care venise ca husar acasă, numai pe aceea, că un petec din bluza lui cătănească cu un bumb a rămas nears. Incolo nici față, nici trup nu să mai putea cunoaște nimic.

— Pe ciți s'au putut cunoaște că cine-s, i-au lăsat să-și iee ai lor, să-și pună în negre sicrie și să-și ducă în cernitele lor case, — dar cei mai mulți au rămas aci, să fie îngropați așa grămădă, ca în vreme de războiu, neputîndu-se desluși care

cine a tost. Cadavrele lor ciuntate, negrite, arse, au fost întinse pe marginea drumului, să caute cine poate cunoaște pe careva de al său.

Pe ciți nu i-a mai putut cunoaște nime, i-au îngropat Marți (a treia zi de Paști) în groapă comună, să-și doarmă somnul de veci la olaltă, precum la olaltă i-a adunat ciasul nenorocului lor și i-a strîns în brațele sale arzătoare moartea!

— Luni după amiaz zeci de care încărcate de sicriuri veneau dela Sătmár, aducînd două sute de sicrie pe sama nenorociților. Cei ce și-au putut cunoaște morții lor, i-au așezat în sicrie și apoi au pornit, trist convoiu, spre casă, spre satele vecine, cu ei!

— Un fecior de 20 ani, Batás Gyula, scăpat din foc, a fost dus în spitalul din Sătmár, dinpreună cu Antonia Nagy, cu care juca el în ciasul primejdiei. Sunt plini de rane și ei. Fetei i-a ars tot părul și o ureche. El spune că a scăpat trecînd peste o movilă de trupuri căzute naintea lui! A tras după sine cu toată puterea și pe jucătoarea sa și așa a scăpt'o. Cînd erau la ieșire a început a cădea jar din coperiș pe cei rămași încă în lăuntru!

— Despre o sălbătăcie mare să vorbește în jurul acestei întîmplări! Să spune că ea nici n'a fost urmarea nenorocirii cu lampa, — *ci că focul a fost pus!* L'ar fi pus o ceată de mișei legényi beți, cari n'au fost lăsați și ei să între în joc fără plată!

Cercetările zilelor dintîi tîn, că e foarte cu puțință acest lucru, și că acei mișei au pus și opritorile la ieșirea cea mare! Așa și-au răzbunat ei asupra celor mai cu stare cari au plătit intrarea la bal și pe ei, pe vagabonzii satului, nu i-au lăsat în lăuntru!

Foile mai nouă desmint știrea că focul ar fi fost pus.

Ci-că nu să poate adeveri.

NOUȚĂȚI

Primarul Orăștiei, mergînd în umilirea sa și a confrăților săi, tot mai adînc. Ungurii din Orăștie să înțelese să tînă pe ziua de Rusaliile apusene o consfătuire proprie a lor, avînd ei a-și regula acolo unele altele din treburile lor de casă, a-și limpezi unele păreri ce-i deosebesc în cele politice, și să se sfătuiască ce tînută să iee oare în fața nouelor alegeri?

Prin o convocare în foaia maghiară din loc, ei nici n'au poftit pe nimenea, decît pe Maghiari la această consfătuire.

Primarul orașului nostru însă, care își perde tot mai mult cumpătul și bărbăția ce să cere și să șede unui om pus în locul lui, — s'a luat după conducătorii maghiari și — precum îl descopere foaia maghiară, a întervenit la aceia să nu tînă ei sfat politic așa în cerc familiar, de casă, ci să-l cheme și pe el și cu el și pe concetățenii Sași, că doar și ei poftesc să-și iee partea — bine înțeles ca oaspeți, ca

tolerați, în sfatul concetățenilor maghiari!

Ungurii, care nu i-au chemat pe Sași la sfatul lor de casă, fiindcă de cînd e Orăștie și nație săsească în ea, la așa ceva Sașii nu s'au dimis, ca să între în legăul altui club politic, ci de au avut ceva de sfătuit, au sfătuit în clubul lor național și pe celalalt club (ori cluburi) le-au înștiințat numai în scris, în limba lor maternă, despre hotărîrea lor — aflînd Ungurii de această nouă tînută a fruntașilor Sași, s'au bucurat peste măsură, doar' e aceasta pentru ei ca o nouă cucerire a patriei în mica noastră patrie! — îndată și-au schimbat arangementul, au tînuit un sfat întîi mai mic, mai restrîns, bine înțeles unguresc, și în acela au dat scaun și primarului sas, să spue ce are pe ini mî, firește ca în casa altuia, în limba aceluia, nu în a mamei sale. Și primarul a spus, că să aibă ungurii de grijă, că doar ei nu pot lua singuri lupta de alegere în acest cerc, numai în tovărășie cu Sașii! Și ei, chiar nerugați, uite, vin cu toată umilința și-i roagă pe Maghiari să facă bine să le primească și voturile lor, că vor fi fericiți de le pot pune la îndemîna lor, a maghiarilor.

Ungurii s'au bucurat de această neașteptată îmbulzală cu dragoste din partea concetățenilor Sași, și au spus că da, recunosc și ei că e așa. Cum să nu. Și primesc bucurios poclonul ce li-să face! Chiar aveau ei de gînd să roage pe clubul săsesc să le vie în ajutor, dar dacă acela le vine gratis și franco, cu atît mai bine.

Iată-i la o nouă stație în drumul ei de umilire nebarbătească, o parte din Sașii din Orăștie, — că nu credem că în toți Sașii să se fi stîns într'atîta ori-ce mîndrie de neam, ca să primească de a lor a tuturora, novissima purtare tîrtoare a primarului, — care-i mult mai mult ca „precaută și circumspectă“! E curat — specula sa personală, de a să insinua Ungurilor, doar îi dau grație să mai poată șede în scaunul de primar și după viitoarea restaurare... Iar pentru interesul persoanei sale, își duce la umilire și o parte a conaționaliilor săi, ori, mai știi?, poate chiar pe toți!

Și de ce toate astea? De frica Românilor, față de cari s'a arătat volnic, neloyal, călcător de înțelegeri și răpitor!

Scump plătește primarul nostru sas cutezanța nesocotită ce și-a permis față de Români! Pe care de n'o comitea, prin toate aceste umiliri, n'avea lipsă să treacă!

Pătania unor baloniști. Luni, a doua zi de Paștile apusene, pe la amiaz, lumea din gara Szeged-Rokus a văzut trecînd pe sus, prin văzduh, patru baloane cu cîrmă. În apropiere de cătunul Röszeke cei din baloane au aruncat jos pe pămînt patru cărți poștale de corespondență scrise nemțește și franțu-

zește. Din scrisoarea de pe corespondențe să vedea că-s baloane germane din societatea de baloane a Rinului-de-jos. Ei scriau că cei ce găsesc aceste corespondențe, să facă bine să le pună la postă. Și prin ele dădeau de știre acasă, că plecînd Duminecă d. a. la 5 ore din Dresda, în al 18-lea cias al călătoriei să află pe de-asupra orașului Szabadka la nalțime de 3200 metri. „Avem o călătorie minunată de frumoasă“, scriau pe una din acele corespondențe. Dar cătră amiaz un vînt tare a apucat în vârtejurile sale pe unul din baloane și l'a tîrît pe de-asupra caselor din Cănița turcească. Ei strigau spre cei de jos, că voesc să se scoboare, dar nime nu le pricepea vorba. Au aruncat cîtiva saci de nisip, dar nici asta nu le-a folosit să meargă în pace mai departe. Atunci unul din ei s'a slobozit pe c funie în jos. Tot satul să adunase la comediul Că era ciudat cum spînzura ca un șoarec sub balon acățat de funie. Cînd a fost destul de jos, i-au ajutat oamenii de au tras balonul jos, lîngă ospătăria dela gara Căniței. Fostul ministru Talián Béla i-a poftit în castelul său ca oaspeți și i-a omenit. Celelalte 3 baloane însă s'au pierdut în zări, mergîndu-și drumul mai departe. Călătorii acestuia au rămas să meargă mai departe cu — trenul.

Flăcău uels din jocul cu patroane de pușcat. În 20 Martie mai mulți copii jucîndu-se în partea de oraș „Zăvoi“ (din Orăștie), unul a venit cu o capsulă (patroană) pe care o umpluse cu praf de pușcă, și a întrebat cine voește să-i dea foc? O bătuse la gură cu pămînt, iar la fund îi făcuse ochiu ca la treasc, pentru a-i da aci foc. S'a aflat un junișan de 15—16 ani, care a zis că el îi dă foc. A pus patroana jos. Toți s'au ferit în laturi. El s'a aplecat spre ea cu lemnușă aprinsă. Praful a luat foc spîrgînd în zeci de țandări pereții de aramă ai patroanei și improșcîndu-le în jur! Trei țandări au lovit pe nenorocitul copil ce a pus focul, una la frunte, alta sub barbă, și a treia în laturea gîtului, asta din urmă tîindu-și vre-o 4 vine din gît! Până să vină ajutor medical, s'a scurs singele din el și în o oară și jumătate a fost mort! D-zeu să-l ierte și să dea minte la copii și junișani, a nu să juca așa ușuratic cu arme și cu gloanțe și cu praf de pușcă, cum să joacă! Că uite cum îi poate paște ciasul rău!

Unguri la — spînzurătoare în America. Ziarul „Flamura“ scrie că Ferencz Șandor, un ungar rătăcit pe acolo care a omorît un om, — a fost judecat de legile americane cu — moarte prin ștreang. În 14 April el va fi spînzurat în curtea temniței din Scrantons, Pa.

Anul acesta să arată spornic pentru neamul lui Árpád, scrie „Fl.“ Acesta e al cincilea ungar în acest an, care ajunge la acest sfîrșit!

POPORUL
 institut de credit în Seliște
 acordă împrumuturi hipote-
 care (pe întabulare) cu 7%
 iar alte feluri de împrumuturi cu 8%
 fără alte adaosuri, fără proviziuni!

Pentru Sebeșul-săsesc și jur
 mijlocește împrumuturile hi-
 potecare dl **Dr. Dumitru**
Stefan, avocat, Sas-Sebeș.

„POPORUL“
 inst. de credit și economii, Seliște
 Szelistye, (Szeben m.)
 (621) 8-10

VIN BUN
 se află la subscrișul producător de vinuri.
 Anume:
 Vin vechiu din 1907, . . . 50 fil. litr.
 Vin vechiu din 1908, . . . 46 „ „
 Risling și Rouse din 1908, 50 „ „
 Vin din 1909, 40 „ „
 Risling și Rouse din 1909, 42 „ „
 Vin alb de masă din 1909, 36 „ „
 Vin roșu din 1908 52 „ „

Prețurile cele mai joase. E vin
 din *coastele dealului Világos* (Șiria),
 nu de grădină, nici cîmpie,
 ci din deal!

Rog onoratul public a fi cu în-
 credere.

Butoaie dau împrumut, pe timp
 de una lună, în caz de mare lipsă,
 și pe două luni.

Vinul să vinde dela 50 litre în
 sus. Prețurile de mai sus sunt cal-
 culate pe un litru.

Rog onoratul public a-mi scrie
 curat: numele, comuna și gara!

Cu toată stima
Petru Benea,
 proprietar de vie în Șiria
 Világos (Arad m.)
 (687) 2-

ATENT!
 4 perechi de ghețe (păpuți)
 cu numai 7 coroane 50 fileri.

Din cauza îngrămădirii plăților
 mai multor fabrici mari, am fost
 încredințat să desfac un mare nu-
 măr de ghețe (păpuți) sub preț
 de fabricație! De aceea eu vînd ori-
 cui 2 perechi de păpuți bărbătești
 și 2 perechi pentru femei, cu șinor,
 de piele, galoși, negri or. bruni, cu
 tălpi de piele prinse tare cu cue,
 foarte eleganți, fasonul cel mai nou,
 mărimea după număr. Toate 4 pă-
 rechile costă numai 7 cor. 50 fil.
 (686) Le trimite cu ramburs 2-3

Exportul de ghețe P. Lust,
KRAKAU Nr. 225.
 Schimbul iertat sau banii napoi!

Josef Bumbala
 în Frankstadt*/n
 (Mähren) oferă cu pre-
 țurile de fabrică, direct
 privaților cu rambursă:
 Pinză patentă, Covoare
 de pat, Șifonuri, Da-
 mast de mătăasă, Țes-
 tură de Rumburg și alți
 articli de țesătorie!
 Mustre și catalog,
 franco. — Multe scri-
 sorii de mulțumită. Lu-
 cră cu 300 războaie!
 (649) 4-13

**Asocierea pentru
 asigurare reciprocă
 din Eszék**
 plătește clienților ei în caz de moarte
 2000 cor.; ca ajutor pentru caz letal
 50 cor. rentă lunară; 50 cor. ajutor
 lunar în caz de neputință de lucru, și
 50 cor. rentă lunară până la moarte
 după 30 de ani de membru al aso-
 ciației. Mai departe dela 2000 până la
 20.000 cor. zestre la măritișul fetelor.
 Pentru cîștigarea de noi membri
 să caută reprezentanți agili,
 eventual un Agent-general cu
 fix și proviziune. . . .
 Oferte precise sunt a să adresa di-
 (685) recțiunei Asociației 2-3
 „Eszék-er gegenseitige Unterstützungs
 Genossenschaft“ în Eszék.

**Am de vînzare
 VIȚĂ DE VIIE,**
 altoită în verde, cu ră-
 dăcină și fără rădăcină.
 Soiurile sunt: **Iardován**
 (Gornis), Mézesfehér, Riz-
 ling italian, Furmint (Som)
 și Muschat, Ottonel.
 Prețul e: 1000 altoi cu
 rădăcină, care nu au
 lungime mai mare ca
 50 centimetri, 200 cor.,
 sau: suta cu 20 cor.
 Fără rădăcină, tot soi-
 rurile acestea cu 100 cor. miia.
 Cine are lipsă să se adreseze la
TEODOR PERV și soții,
 proprietarii de vițe
 în **Ternoava** (Arad megye).

PROPRIETARILOR de VII!

 În nisip ori în
 pămînt lutos.
 Cel-ce vrea să
 își vîndă vinu-
 rile totdeauna
 repede și cu
 preț bun, să
 pună și pe pă-
 mînturile ar-
 toare vite „De-
 lavare“, — și
 dacă firele ce-i
 lipsesc (din viile ce le are azi) le umple
 cu viță de asta, vinul așa mestecat va
 fi așa fin, că trece repede și cu preț!
 Asta o dovedim cei care producem deja și o
 adevăresc marii negustori de vinuri, cari cumpără
 hecto cu 60-80 cor., de s'ar produce și pe 100 de
 mii de jugăre! Și n'estropită a dat anul trecut
 rod mare, fără peronosporă, cite 35 hecto pe jugăr!
Catalog de vițe gratis și franco!
 Proprietarul **NAGY GÁBOR**
 mare de vițe: **în Koly** (comit. Bihar).
 Stație de poștă, telegraf, telefon.
 Scrie: românește, ungur., nemț., croaștește, sirbește.
 (676) 3-4

Colosală greșală
 a făcut, cine n'a fost atent, și la du-
 rerile reumatice, la împunsături, în-
 ghetări, dureri de spate și șele, dureri
 :-: de oase, în loc de veritabilul :-:
REPARATOR Kriegner
 a folosit ceva imitații! Recomandăm
 dar de grabă ori-cărui bolnav de
 reumă și ori-cui, care suferă de boa-
 lele numite, pe urma răcelii ori curentu-
 lului, să folosească îndată adevăratul
REPARATOR Kriegner
 pe care îl prepară numai
Apoteca Kriegner, BUDAPEST
 Baros u. 2.-
 Așadar ael să se adreseze scrisorile
 de comande. O sticlă mică 1 cor., o
 sticlă mare 2 cor. Pe poștă franco 5
 sticle mici 5 cor. sau 3 mari cu 6 cor.
 Acest leac distins și vechi e mai bun
 ca ori-ce franzbrantvin, că și după o
 singură frecare, vindecă, și nu numai
 alină, ci și înceată durerea.
 La comande ai grîfă la adresă, ca
 (645) să nu capeți o imitație! 7-8

Rudolf G. Brașșai
 atelierul de timplărie fină pentru mobile și de măsurit pentru edificii, —
 gătește mobile în execuție ar-
 tistică, apoi arangeamente mo-
 derne de locuințe, cancelarii,
 școli, și tot felul de localuri.
 Lucrări la edificii și de
 portale, după stil și cu
 prețuri favorabile. X
Planuri și preliminare
de spese, — gratis! —
 (605) 5-

Pentru neguțători!
 O casă cu 5 odăi și cu ușe cătră
 drum, pivniță, curte mare cu grajd
 pentru 5-6 vite, fîntină și o bucă-
 tărie separată cu cuptor de pâne,
 etc., toate odăile cu lumină electrică,
 și o parte din grădină; situată la loc
 de frunte în *Petroșeni*, în colț a
 două strade, vis-à-vis de gară și
 de colonia funcționarilor dela dru-
 mul de fer, precum și în apropierea
 poporului sătean, — foarte potrivită
 pentru *negustorie*, sau ca *crîsmă*
 ori *prăvălie* a articlii de consum
 și alte trebuințe a populației din loc
 și jur, — să dă în arîndă pe timp mai
 scurt ori mai lung, după tocmeală.
 Informațiuni mai de-aproape
 pot lua cei interesați dela ad-
 ministrația acestei foi. (684) 2-3

VÎND vinuri ardelenesti:
 afară din hotel, cu
 30 cr. litrul. — Iar la cerere
 de cel puțin 60 litri dau cu
 preț dela 22 cruceri în sus!
HANS STEPHANI
 Hotel „Transilvania“ Orăștie.
 (666) 4-10

**Picături de stomac
 BRADY!**
 provăzute cu marca *Sfîta
 Maria* dela *Mariaczell*,
 căror poporul le zice pi-
 cături de stomac de *Ma-
 riaczell*, s'au valorat de
 30 ani așa, că nu pot lipsi
 din nici o casă. Efect mi-
 nunat la *durere de sto-
 mac*, ardere și zgîrciuri
 de stomac, infundare, du-
 rere de cap, vomare, ne-
 somn, lipsă de sînge, etc.
 Să capătă în toate far-
 maciile. — O sticlă mare
 1 cor. 40 fileri; o sticlă
 mică 80 fileri; 6 sticle
 5 cor.; 3 sticle duble 4 cor. 50 fileri,
 franco, trimite preparatorul
C. BRADY, — *Apotecă la* —
„Regele Ungariei“,
 Wien, I., Fleischmarkt 1. (depot 241).
 Grijiti să fie marca *Fecioara Maria*
 dela *Mariaczell*, pe pachetarea roșie și
 subscrierea de pe chipul de alături.
 (606) 9-20

PODAGRĂ și REUMĂ
*dureri reumatice, de spate, săgetări,
 junghiuri, împunsături, dureri de
 picioare și de nervi, și toate dure-
 rile de acest fel venind din curent
 ori răceli, — au leacul cel mai si-
 gur și simplu în unsoarea Gault-
 theria alui Orkény, cum adevăresc
 mii de scrisori de mulțumită. Un
 tub (țevă cu unsoare) 1 cor. 60 fil.,
 3 tuburi franco cu 5 cor. prin ram-
 bursa. A să cere numai la Apoteca
 „APOSTOL“ din Budapesta, VIII.
 ker. József-körut 64 sz. Depot 91.
 (490) 10-10. I.*

Garduri, tare ieftine!
 Producție indigenă!

 Fără păreche potrivită!
 Ușor de instalat!
 Numărate scrisori de mulțumită adevăresc că
Țesetura de drot „Hungaria“
 e neîntrecută, distinsă!
 Să face din drot răsuclit. Prețul
 pe metru pătrat 30 fileri și mai mult.
 Să comandă numai la fabricantul
ALEXANDER HAIDECKER,
 fabrică de sunii de drot
 și de garduri de drot,
 Budapest, VIII. Üllői-ut 48/85.
 Serviciu repede, favorabil și punc-
 tuos. — Catalog gratis și franco, ilustrat.
 (639) 6-10.

Cea mai bună, sigu-
 ră și ieftină pompă
 de fîntini în lume, e
 fîntina cu lanț
„OMEGA“
 Că dă apă foarte multă,
 Că o pte purta un copil,
 Că nu îngheață,
 Că nu să strică nici-cînd,
 Că ori-cine și-o pte pune
 și ține în bună ordine.
3 ani chezeșie!
 Catalog gratis!
 (669) **Întreprinderea:** 4-10
„Magyar lánckut vállalat“
FARKAS J., Budapest, Felső-Erdősor 12.

Viață și putere
 însămnează curentul galvanic uniform pentru organismul slăbit.
 Invățați și medicii specialiști, sunt toți de părere, că prin curentul
 galvanic ne stă la îndemînă un mijloc foarte de folos împo-
 triva *nervosității generale, podagrei (reumatismului), ne-
 uralgiei, turburărilor de mistuire nervoase, insomniei,
 durerii de cap, slăbiciunii de tot felul, anemiei și a di-
 feritelor boale femeiești.*
 Vrei să cunoști felul acesta de vindecare? La dorință trimitem
GRATIS și FRANCO
 în cuvertă închisă cartea noastră, fără nici un obligămint,
 și de sigur ne vești fi mulțumitori pentru lectura aceasta foarte
 interesantă și pentru sfaturile prețioase ce sunt cuprinse în ea.
Inst. de ord. medical „ELECTRO-VITALIZER“
Budapesta, Semmelweis u. 4, fêlemel. 51.
Oro de ordinațiune: în zile comune dela 10-1
și dela 3-6, în Duminecă și sârbători dela 11-1.
 Cupon pentru carte gratis! Tale-l și-l lipește pe-o corespondență!
Inst. medical „Electro-Vitalizer“ Budapest, Semmelweis u. 4, fêlemel. 51.
 Rog a-mi trimite, franco, închis, cartea despre **„Cura modernă elec-
 trică“**, pentru bărbați ori pentru femei.
 Numele..... Comuna și posta.....

Telefon 172. Telefon 172.

„LA CROITORIA UNIVERSALĂ“

I. PETRAȘCU, SIBIU — NAGYSZEBEN,
:: Strada Clisnădului Nr. 30 ::
Depozit de stofe engleze și germane.

Să pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, baltoane, etc. — Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit să află diferiți articii pentru uniforme: săbii, chipiuri, portepe, mănuși, etc.

Atrag deosebita atențiune asupra reverenzilor profești, ce să pregătesc în atelierul meu, ::::: după moda cea mai nouă. :::::

== Comandele să pregătesc în timp foarte scurt. ==

(682) 2-10

Cărămizi și Țigle

să află în magazinul nostru din **BISTRIȚA**, piața cailor Nr. 9,

cu următoarele prețuri:

o mie de cărămizi	in magazin	K 28
	in wagon la gara din Bistrița	K 34
o mie țigle (șirepuri)	in magazin	K 15
	in wagon la gara din Bistrița	K 16-40

Cărămizile și țiglele (șirepurile) sunt de calitate superioară, *lucrate și arse foarte bine*, din vestitul lut mălos ce să află în Bistrița.

Comandele cu calea ferată să efectueș prompt. Prețul să rambursează, dacă nu să statoresc altcum condițiile de livrare.

Probe la cerere să trimit.

(444) **Societatea** 20-20
acționară de cărămidărie
din Bistrița (Beszterce).

Cumpăr piei de vită!

Țăranilor proprietari de vitel, care aveți piei de vizzare și voți să căpați prețurile cele mai bune ce să dau pe ele, să veniți cu ele la subscrișul, care vi-le plătește după greutate, cu prețurile făcute în capitala țării, în Budapesta! Prețuri cari nu le căpați la așaziși hăzuaru cu piei! (633) 8-10

ARTHUR SCHMIDT
m. pielar în Orăștie, peste ulița de baia de aburi.

Cine dorește călătorie bună și iute — de plăcere — în

6 zile la America

acela să ceară îndrumări românești dela

FALK și Comp.
(600) cancelarie românească 13-26
Hamburg, Raboisen 30.

MANIPULAȚIE CURATĂ!

CALITATE GARANTATĂ!

Poftim comandați pe sărbători

VIN VERITABIL

produs succesiv pe dealurile ȘIRIA-Măderat, care totodată e cel mai bun și mai renumit între vinurile din țară!

Expedez în cantitate dela 50 litre în sus prin rambursă, în buțile mele proprii, pe cari le dau împrumut cumpărătorilor.

La cumpărare de-odată în cantitate mai mare, de 3 Hekto sau mai mult, dau și pe credit.

Prețurile, socotind calitatea vinului, sunt foarte moderate:

Vin din 1909, de soiuri 38-40 fil. litru.
Vin vechiu de mai mulți ani, 48-56 fil. litru.

La eventualele comande fiecare să va convinge despre cele zise sus.

Cu distinsă stimă

Georgiu Socaciu,
comisionar al vinurilor Șiria-Măderat
VILÁGOS (Arad megye).

(673) 3-5

SERVIRE CONȘTIENȚIOASĂ!

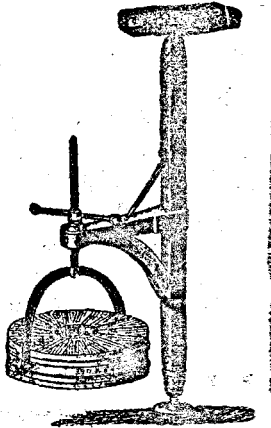
(604) 5-

AGENȚIA PRINCIPALĂ,
REPREZENTANȚA ȘI
DEPOZITUL FABRICII
DE MAȘINI REG. UNG.
.: : A STATULUI .: :

Tot felul de mașini economice, ca: mașini de îmblătit duse cu motor cu abur, de tras ori de învîrtit cu brațele, — apoi: mașini de secerat, de cosit, de sămănat; pluguri, săpători, triere, sfărîmătoare de cucuruz, tăietoare de tulei și de napi, și altele, — toate să pot găsi la

SAMUIL GOLDMANN,
negustor de lemn,
depozit de petri de moară, olei și curele de mașină
in ORĂȘTIE (Szászváros).

PRIMA INTREPRINDERE ROMÂNĂ DE MOTOARE

EUGEN NICOLA, Blaj — Balázsfalva

EUGEN NICOLA-JENO
ATELIER DE MASINI * GAZDASÁGI GÉPMŰHELY.

BALÁZSFALVA.

Motoare, cu gaz și benzin; locomobile cu benzin cari s'au dovedit de foarte bune le recomand cit să poate de călduros tuturor economilor nostri Mașinile de trierat le liferez dela renumita firmă Hofher și Schrantz, pe care o reprezentez în Ardeal

Apoi mașini fabricațiune propriei Plugurile originale „NICOLA“ sunt recunoscute ca cele mai bune pluguril Mașini de îmblătit cu cai ori cu mâna! Mașini de cernuț (ciur) sistemul cel mai nou Triere, mașini de tăiat nutreț și napi, mașini de sămănat grâu și cucuruz mașini de săpat cucuruz mașini de secerat și cosit, precum și ori ce soi de mașini economice, să pot comanda dela această firmă, pe lângă prețuri moderate și condițiuni de plată favorabil.

Primește instalațiuni de mori cu motoare de gaz sau benzin! Cine dorește să-și cumpere mașini de vapor, de benzin sau altfel de mașini, să se adreseze la **Eugen Nicola în Blaj.** Mașini de îmblătit minate cu vapor, folosite, însă în stare bună, să dau pe garanță ca și cele nouă, însă cu mult mai ieftine!

Trimit gratis oferte și deslușiri, pentru ori-ce mașini! Preț-curent franco și gratis.

Sprîjiniți industria română!

(624) 6-10